

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020 și sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Lazu Stanislav xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în mun. xxxx, str. xxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 11.12.2019– 21.09.2020;

Instanța de apel: 12.10.2020– 18.11.2020;

Instanța de recurs: 22.03.2021 –02.06.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 septembrie 2020, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Lazu Stanislav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b), d), art.187 alin.(2) lit. f) Cod Penal, condamnat la o pedeapsă după cum urmează:

- în baza art.186 alin.(2) lit.b), d) Cod penal – 1 an de închisoare,
- în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal – 4 ani de închisoare.

Conform art.84 Cod penal, i s-a stabilit lui Lazu Stanislav pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor - 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Lazu Stanislav în contul părții vătămate SC „Inamstro” SRL a prejudiciul material în valoare de 6732 lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Lazu Stanislav în contul părții vătămate SC „Inamstro” SRL a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 3000 lei.

A fost admisă solicitarea procurorului și s-a dispus încasarea din contul lui Lazu Stanislav suma de 2520 lei pentru efectuarea expertizei nr. xxxxxxxx din 12.11.2019, în folosul statului cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată, soarta copurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că Lazu Stanislav, în intervalul de timp cuprins între data de 13 septembrie 2019, până la 19 septembrie

2019, împreună și de comun acord cu xxxxxx xxxxxx, prin participație simplă, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, prin acces liber, a pătruns în interiorul blocului locativ situat pe str. Milano 1A, mun. Chișinău, de unde pe ascuns a sustras 17 furtune anti incendiare cu diametrul de 51 mm, la prețul de 6 732 lei, bunuri ce constituie proprietatea companiei SC „INAMSTRO” SRL, după care cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, deplasându-se într-o direcție necunoscută, astfel cauzându-i părții vătămate SC „INAMSTRO” SRL o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 6 732 lei.

Astfel, prima instanță stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Lazu Stanislav a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit.b) și d) Cod penal, individualizată prin *„furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.”*

Tot el, Lazu Stanislav, la 18 mai 2020, în perioada de timp cuprinsă între ora 08:30 și 09:00, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor alte persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, în timp ce Vlas Igor se afla la stația amplasată în mun. Chișinău, str. Piața Unirii Principatelor 1, în mod deschis a sustras de la ultimul telefonul mobil de model „Xiaomi Redmi 2”, la prețul de 2 400 lei, în care era activă cartela SIM cu nr. xxxxxx, după care cu bunul sustras a părăsit locul comiterii faptei, deplasându-se într-o direcție necunoscută, cauzându-i astfel părții vătămate Vlas Igor o daună materială în proporții considerabile în sumă total de 2 400 lei.

Astfel, prima instanță a stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Lazu Stanislav a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, individualizată prin *„jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile.”*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului Lazu Stanislav, care a solicitat casarea parțială a sentinței contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Lazu Stanislav să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea art.90 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale apelantul a invocat că în ședința de judecată, inculpatul Lazu Stanislav, până la începerea cercetării judecătorești, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, și și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor ce i se incriminează.

Constatând că probele administrate la urmărirea penală stabilesc fapta inculpatului, instanța a admis cererea inculpatului de judecare a cauzei în ordinea prevăzută în art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrare în cadrul urmăririi penale.

Astfel, indică avocatul că la stabilirea pedepsei, instanța de judecată nu a luat în considerație personalitatea inculpatului, care nu are antecedente penale, are loc

permanent de trai pe teritoriul RM, precum și circumstanțe atenuante dintre care recunoașterea vinovăției. Careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

În acest context, conchide că pedeapsa aplicată lui Lazu Stanislav este prea aspră fiind incorect individualizată de către instanța de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Răileanu Petru, în numele inculpatului Lazu Stanislav, și menținută sentința primei instanțe.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, probele administrate în cadrul cauzei penale deferite judecării, dovedesc indubitabil vina inculpatului Lazu Stanislav în comiterea infracțiunilor incriminate.

În acest sens, instanța de apel, având ca temei prevederile art. 27 Cod de procedură penală și verificând probele administrate prin prisma prevederilor art.95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor, le-a apreciat ca fiind pertinente concludente și utile, ori în ședința de judecată nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a cărorva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că, nu au fost identificate careva temeiuri pentru a interveni în sentința contestată sub aspectul încadrării juridice, conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală.

Referitor la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, instanța de apel a notat că pedeapsa stabilită ultimului prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 21 septembrie 2020 este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul pedepsei penale în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Suplimentar, instanța de apel a menționat că prima instanță justificat a conchis că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, pedeapsă care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, inculpatul Lazu Stanislav a comis două infracțiuni cu intenție, deși acesta nu este la prima sa abatere de la lege, fapt ce denotă că, cele comise nu constituie un incident în biografia acestuia.

În această ordine de idei, instanța de apel la fel a notat că nu poate admite solicitarea avocatului privind aplicarea unei pedepse în temeiul art. 90 Cod penal în privința inculpatului Lazu Stanislav, or, inculpatul nu este la prima sa abatere de la lege, acesta anterior a comis alte infracțiuni, inclusiv similare, fiind condamnat la pedepse mai blânde, însă toate acestea au fost ignorate de inculpat, care ulterior a comis din nou o infracțiune de furt.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că prima instanță și-a argumentat plauzibil soluția și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse mai blânde, nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

Faptul că Lazu Stanislav a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer de cele comise, nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță, or, aceste circumstanțe au fost luate în considerație de către prima instanță la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

În acest context, instanța de apel a subliniat că, prima instanță a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, dar și gravitatea infracțiunii săvârșite și valența relațiilor sociale prejudiciate și a ajuns la corectă de a-i stabili inculpatului Lazu Stanislav o pedeapsă privativă de libertate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Răileanu Petru, în numele inculpatului, care invocând art. 427 alin. (1) pct. 10), solicită casarea parțială deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020 și sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 septembrie 2020.

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat aceleași motive/temeiuri pe care le-a invocat și în cererea de apel.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca fiind vădit neîntemeiat, considerând corecte constatările instanței de apel în parte stabilirii pedepsei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 18 noiembrie 2020, în prezența inculpatului Lazu Stanislav și a apărătorului acestuia Răileanu Petru, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 108-

109, vol. III), fiind menționat că pronunțarea integrală a deciziei va avea loc la data de 16 decembrie 2020.

Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 16 decembrie 2020 (f.d. 109, vol. III) se constată că, la data stabilită, în prezența procurorului, a fost pronunțată decizia motivată.

Conform materialelor cauzei, copia deciziei motivate, a fost expediată inculpatului Lazu Stanislav și apărătorului acestuia Răileanu Petru la data de 18 decembrie 2020, fapt confirmat prin scrisoare de expediere a deciziei motivate (f.d.126, vol. III), ordine în care, se prezumă că inculpatul a cunoscut despre soluția pe caz, or acesta a participat la ședințele de judecată în cadrul examinării cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

În continuare, Colegiul penal menționează că, avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate la caz, la data de **09 martie 2021**, fapt confirmat prin ștampila cu numărul de înregistrare a Curții Supreme de Justiție.

Așadar, Colegiul penal specifică faptul că, pentru inculpatul Lazu Stanislav termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **17 decembrie 2020**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la **18 ianuarie 2021**.

Prin urmare, recursul avocatului Răileanu Petru în numele inculpatului Lazu Stanislav declarat la 09 martie 2020 nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, fiind depus peste 1 lună și 21 de zile.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10)*, în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Răileanu Petru, în numele inculpatului este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Lazu Stanislav xxx* ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **01 iulie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana